

VALTUUSTOSEMINAARI 21.8.2017

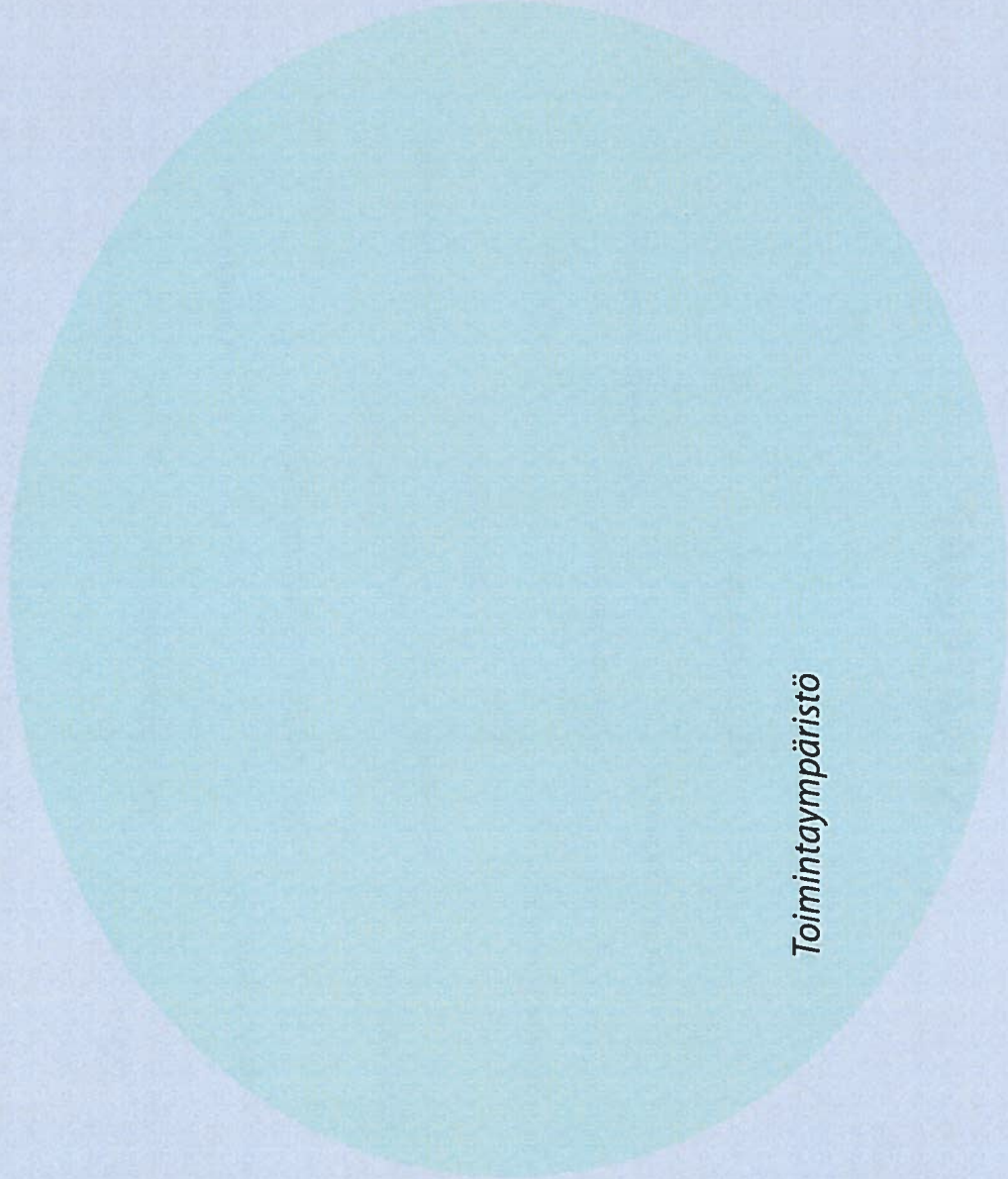
9:00-9:30	Kahvi
9:30-10:00	Seminaarin avaus (Tuomas Kuhmonen, pj.) Sompalan esittely (Ilkka Hietaniemi)
10:00-11:00	Kunnanjohtajan tilannekatsaus ja keskustelu (Pasi Lievonen)
11:00-12:00	Vesannon kuntastrategian tavoitteet (Markku Forss → Tuomas Kuhmonen)
12:00-12:45	Lounas
12:45-14:00	Ryhmätyö 1 (Tuomas Kuhmonen)
14:00-15:00	Ryhmätyö 2 (Tuomas Kuhmonen)
15:00-15:15	Kahvi
15:15-15:30	Kunnanhallituksen puheenjohtajan ajatuksia tulevasta (Esko Huttunen)
15:30-16:00	Keskustelu kuntastrategiasta (Tuomas Kuhmonen)
16:00	Tilaisuuden päätös (Riitta Kukko)

VESANNON KUNTASTRATEGIAN TAVOITTEET

- 1) Strategia?
- 2) Elinvoima-ajattelu strategian perustana
- 3) Aineksia
- 4) Muotoja

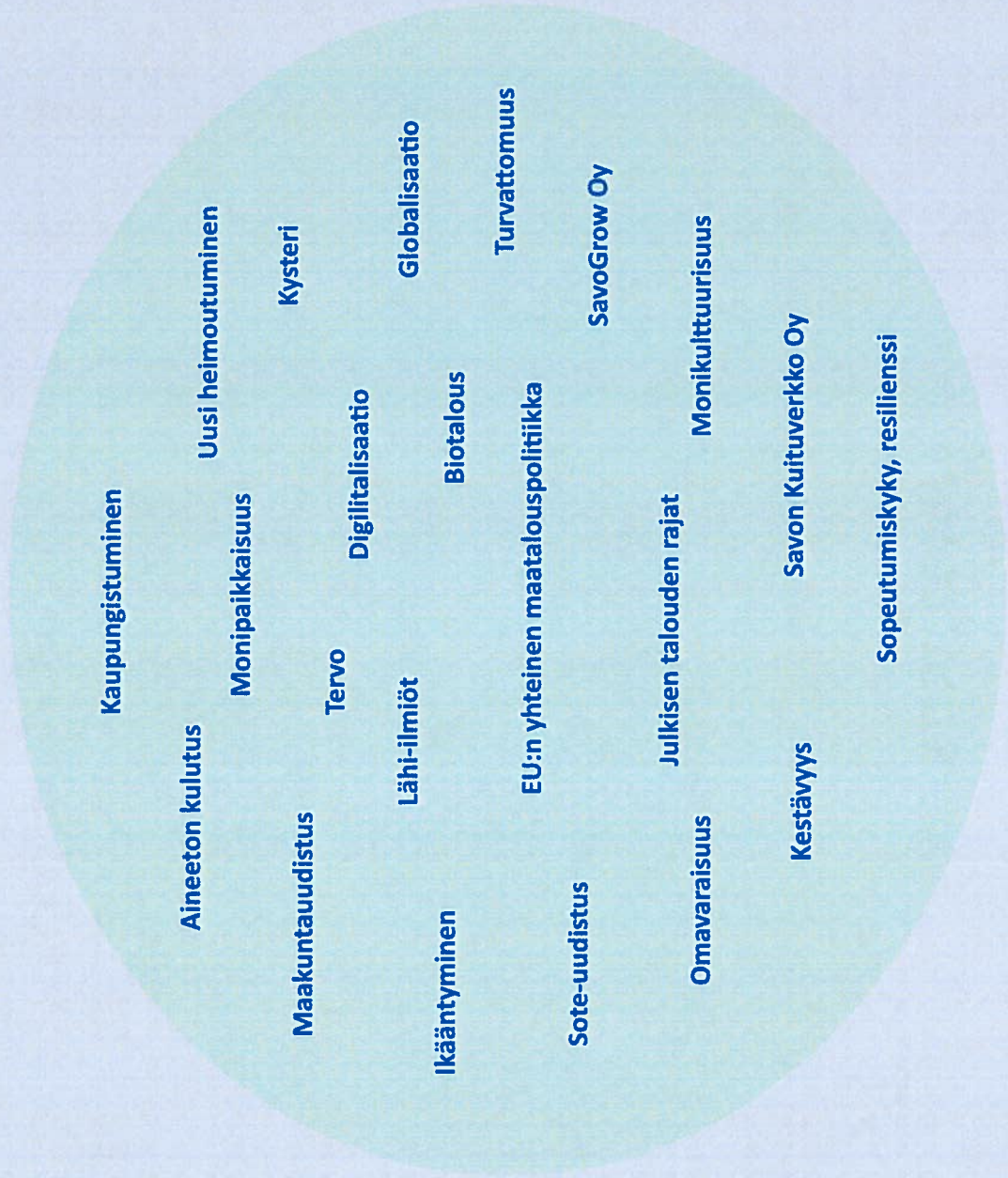
STRATEGIA?

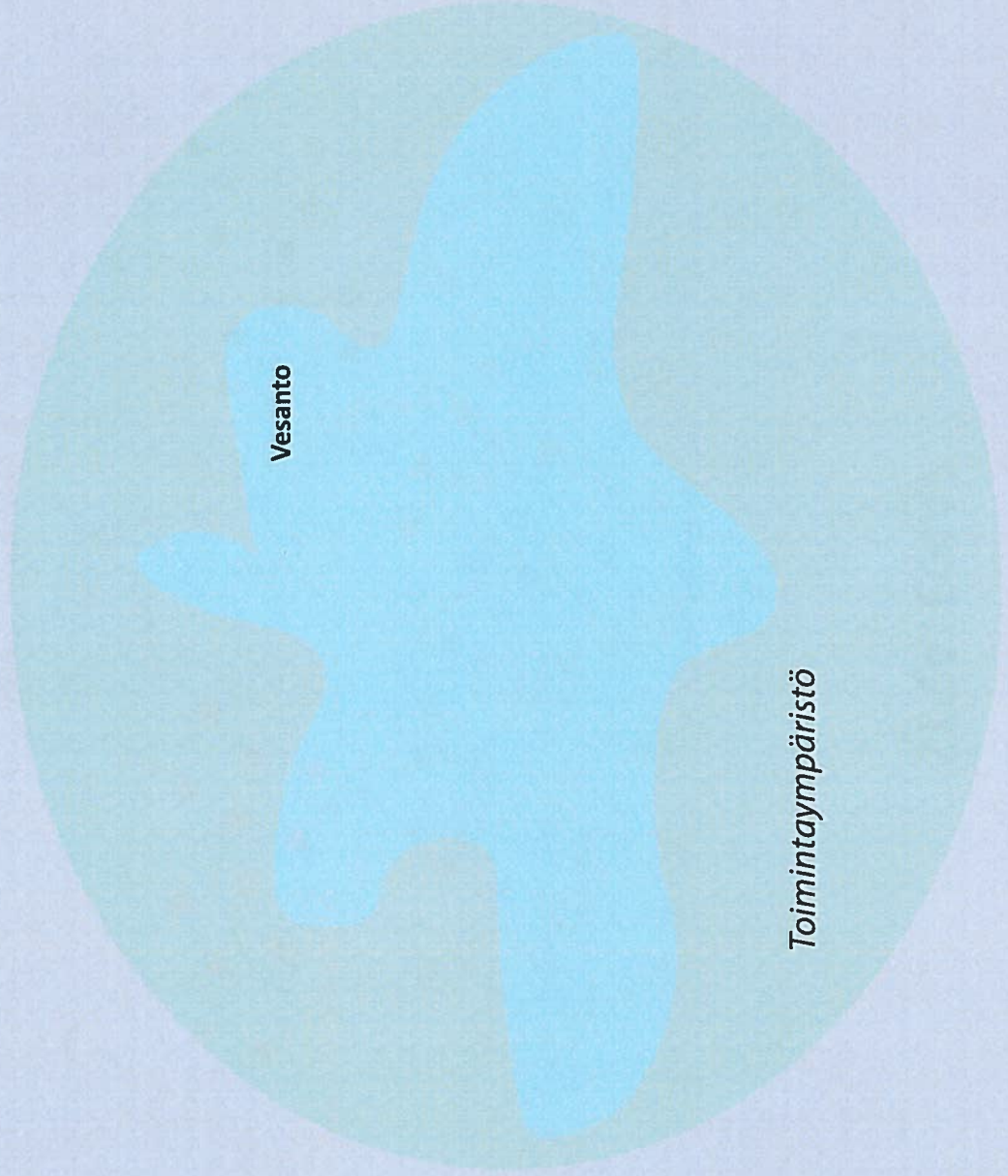
Toimintaympäristö

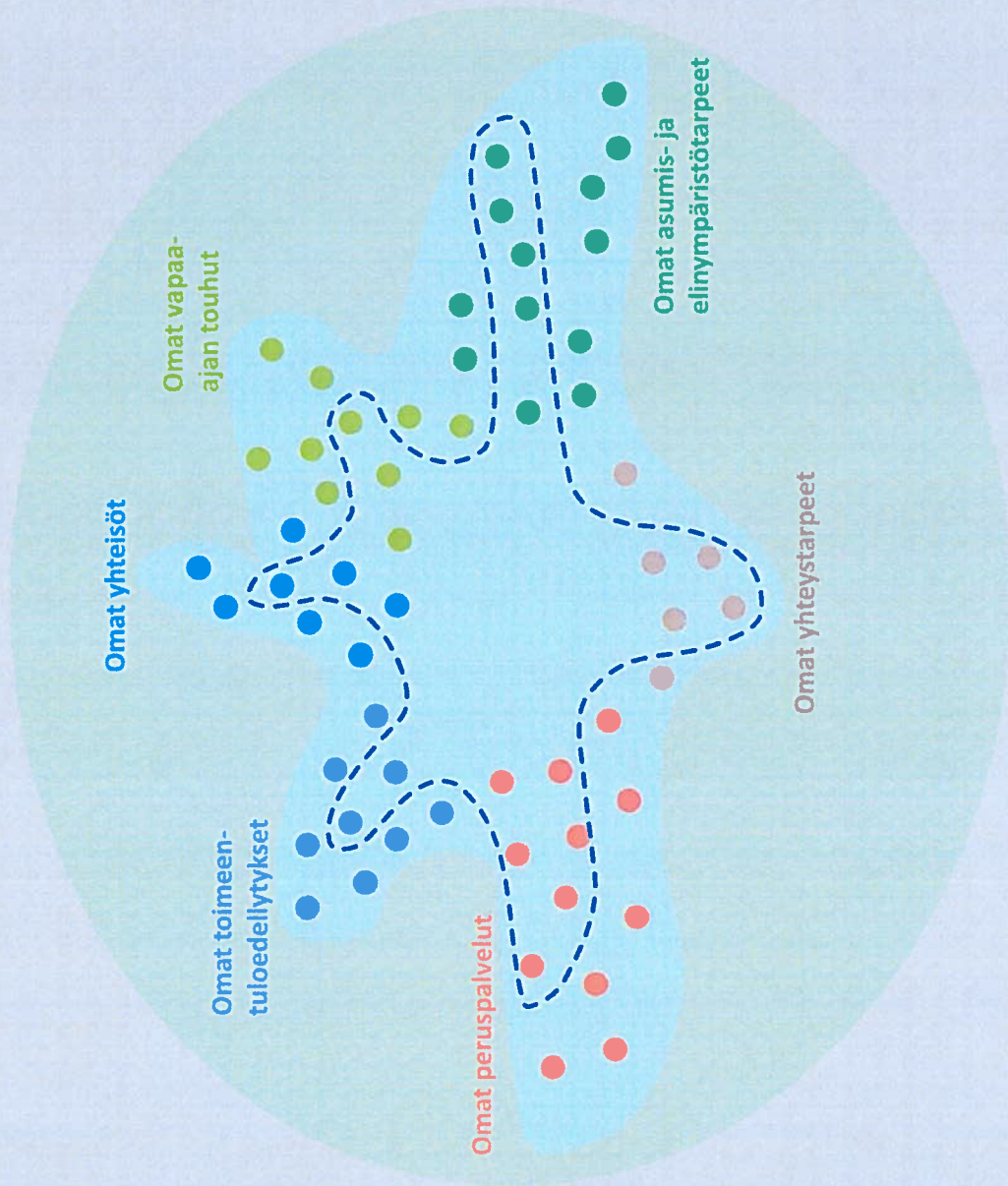
STRATEGIA?

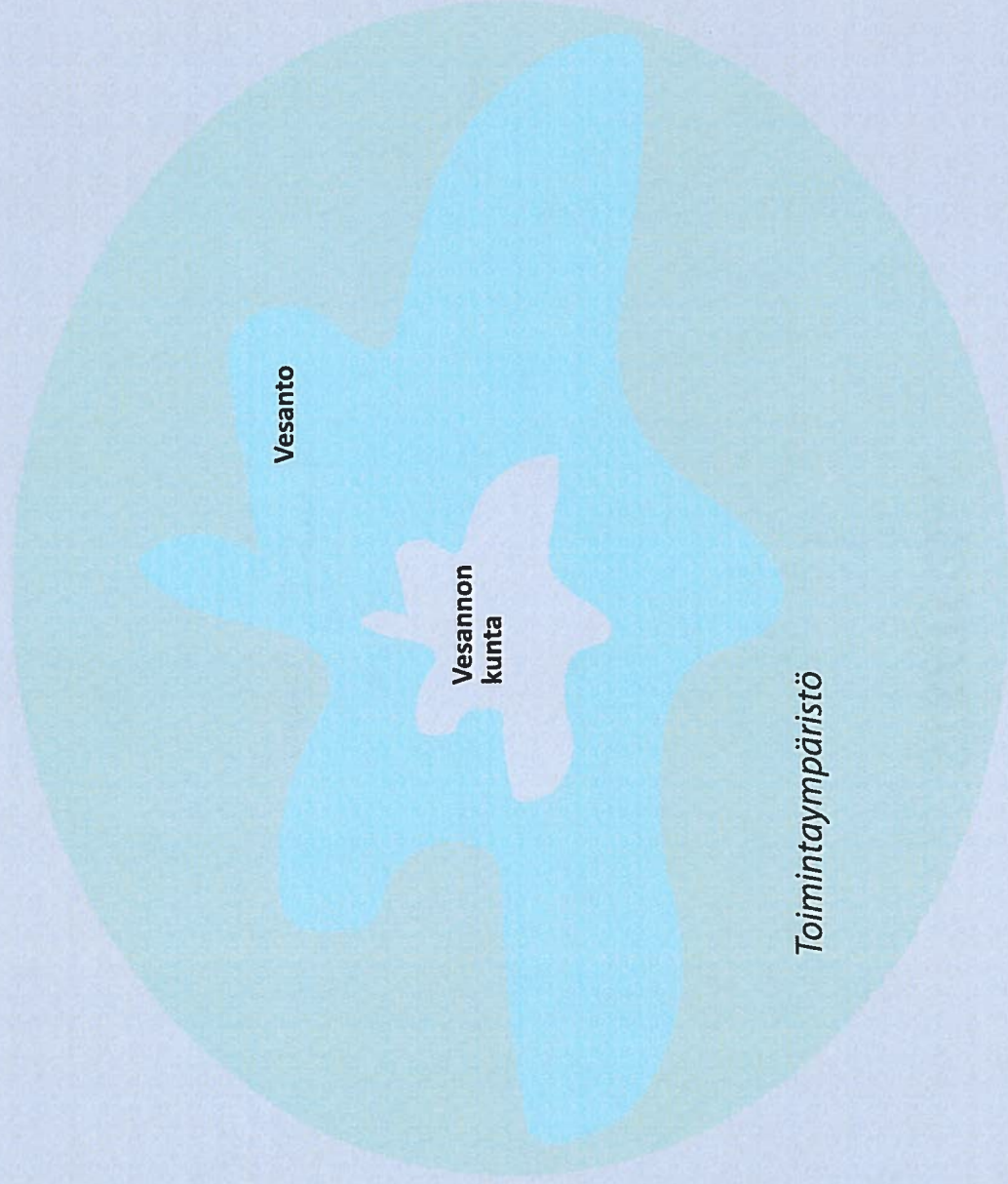
STRATEGIA?

STRATEGIA?

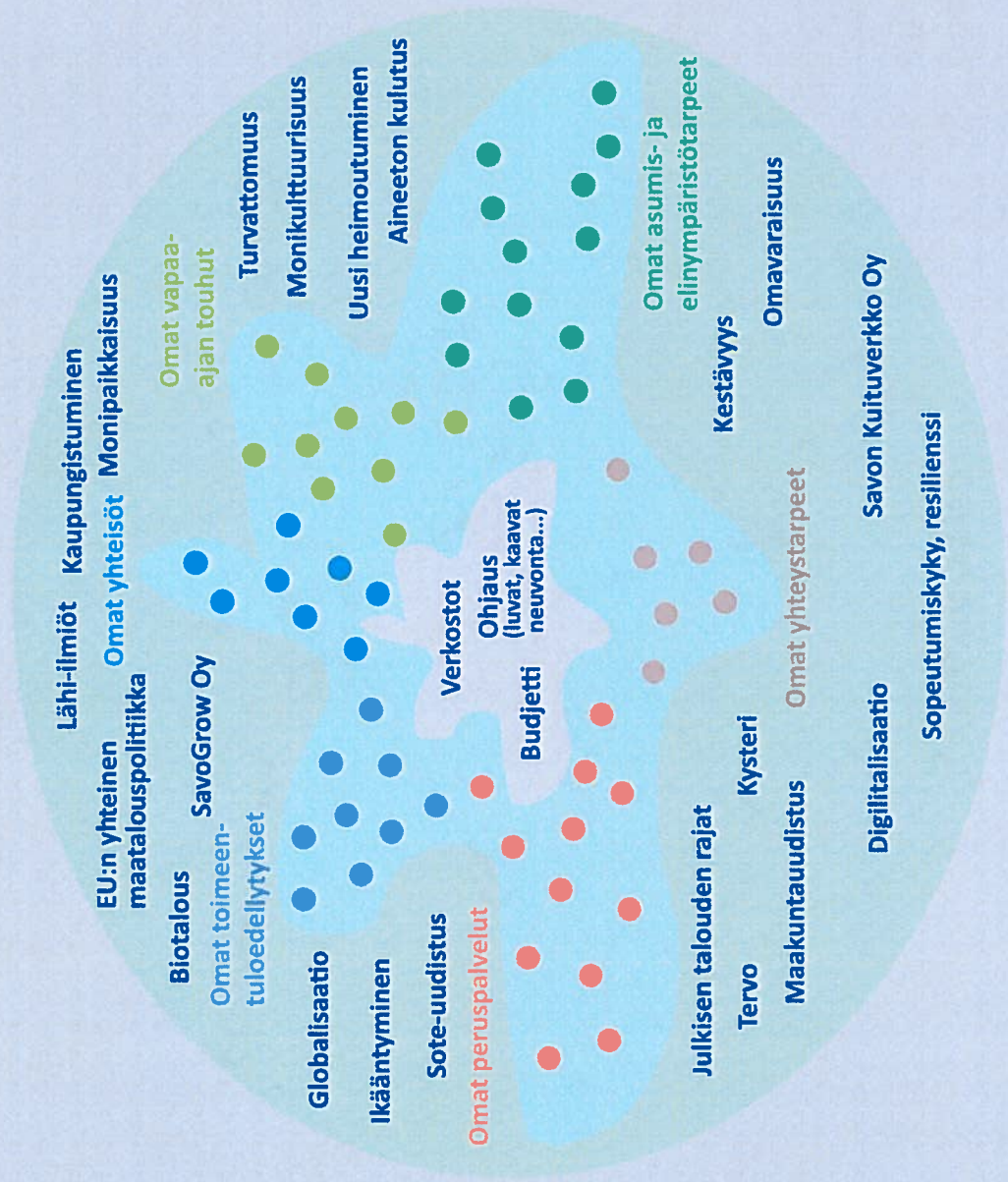
STRATEGIA?

STRATEGIA?

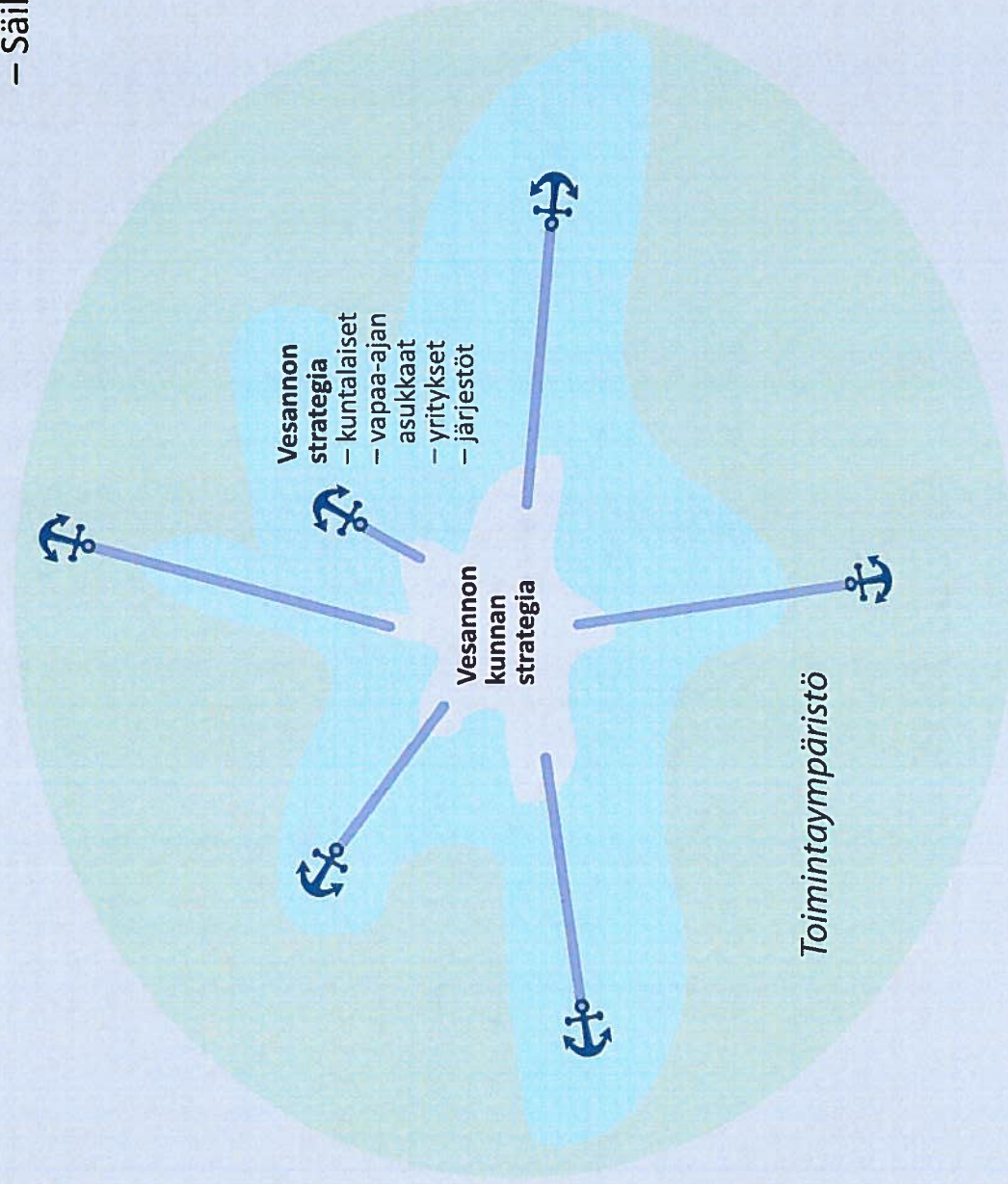
STRATEGIA?

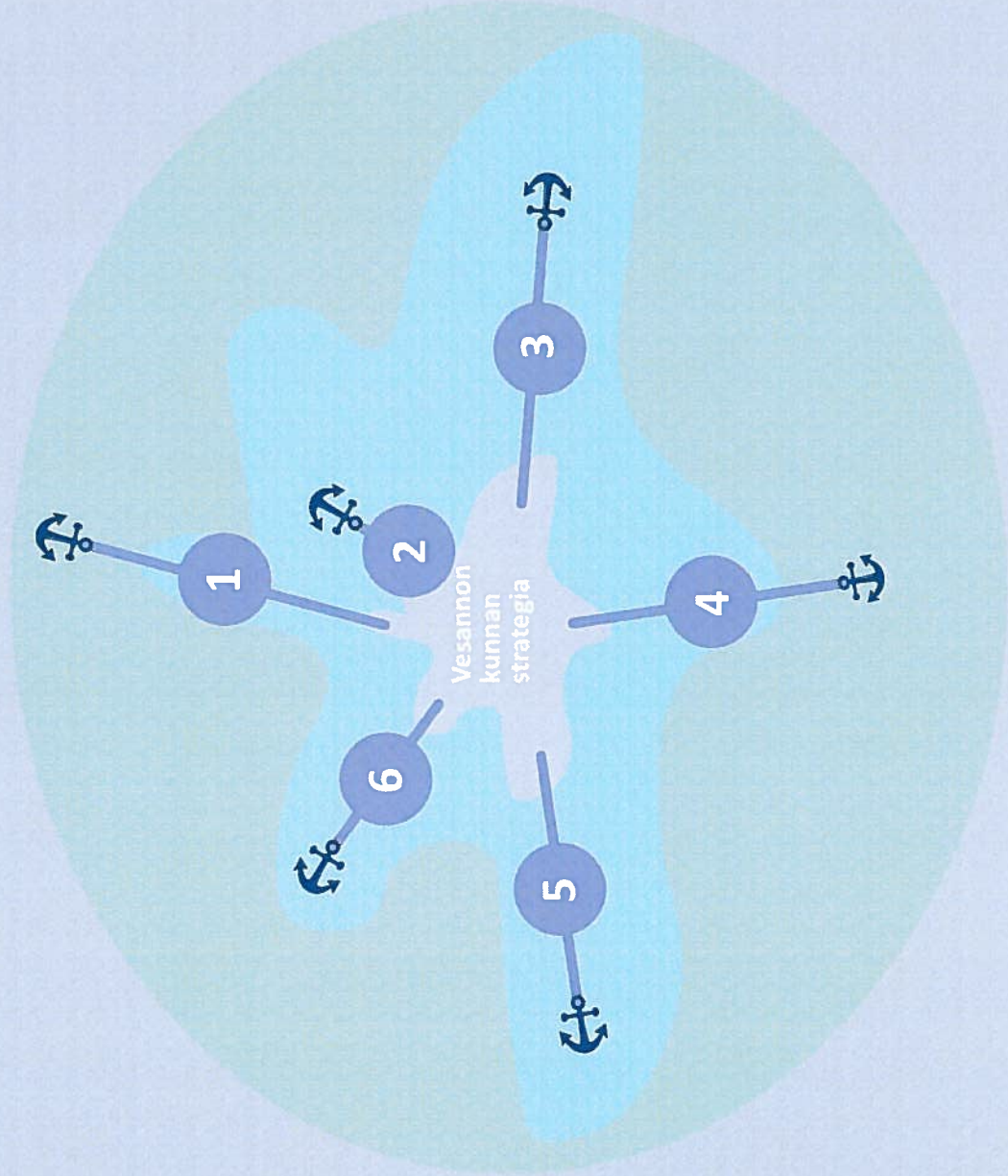
STRATEGIA?

Yhteensopivuus:

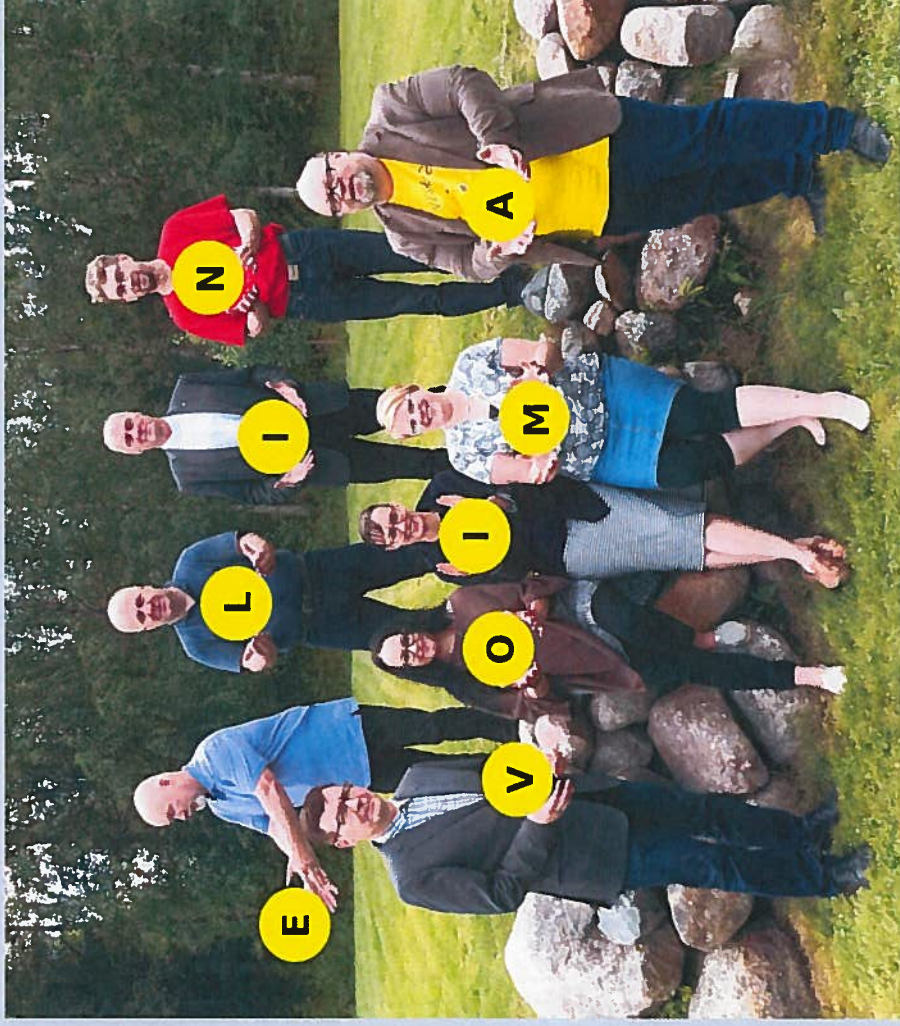
- Tunnistaminen
- Saavuttaminen
- Säilyttäminen

STRATEGIA?

STRATEGIA?

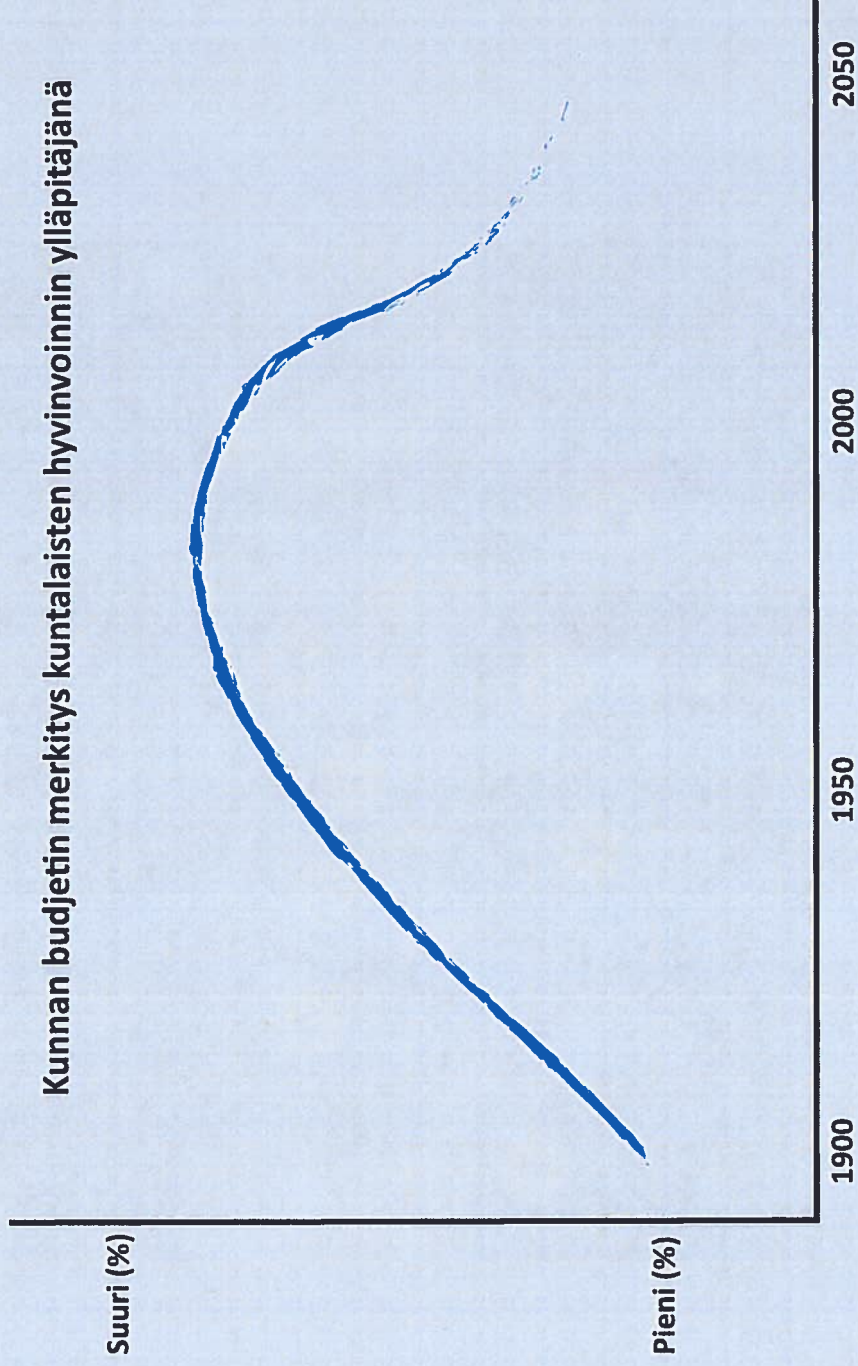

Elinvoimaryhmän tehtävänä on:

- 1) Kehittää ja arvioida koko Vesannon kunnan toimintaa elinvoimanäkökulmasta
- 2) Kehittää ja arvioida kunnan elinvoimajohtamista
- 3) Valmistella elinvoimaa tukevia sisäisiä ja ulkoisia kehittämishankkeita
- 4) **Avustaa kunnanvaltuustoa ja –hallitusta strategiatyössä**

ELINVOIMA-AJATTELU STRATEGIAN PERUSTANA

Kunnan budjetin merkitys kuntalaisten hyvinvoinnin ylläpitäjänä

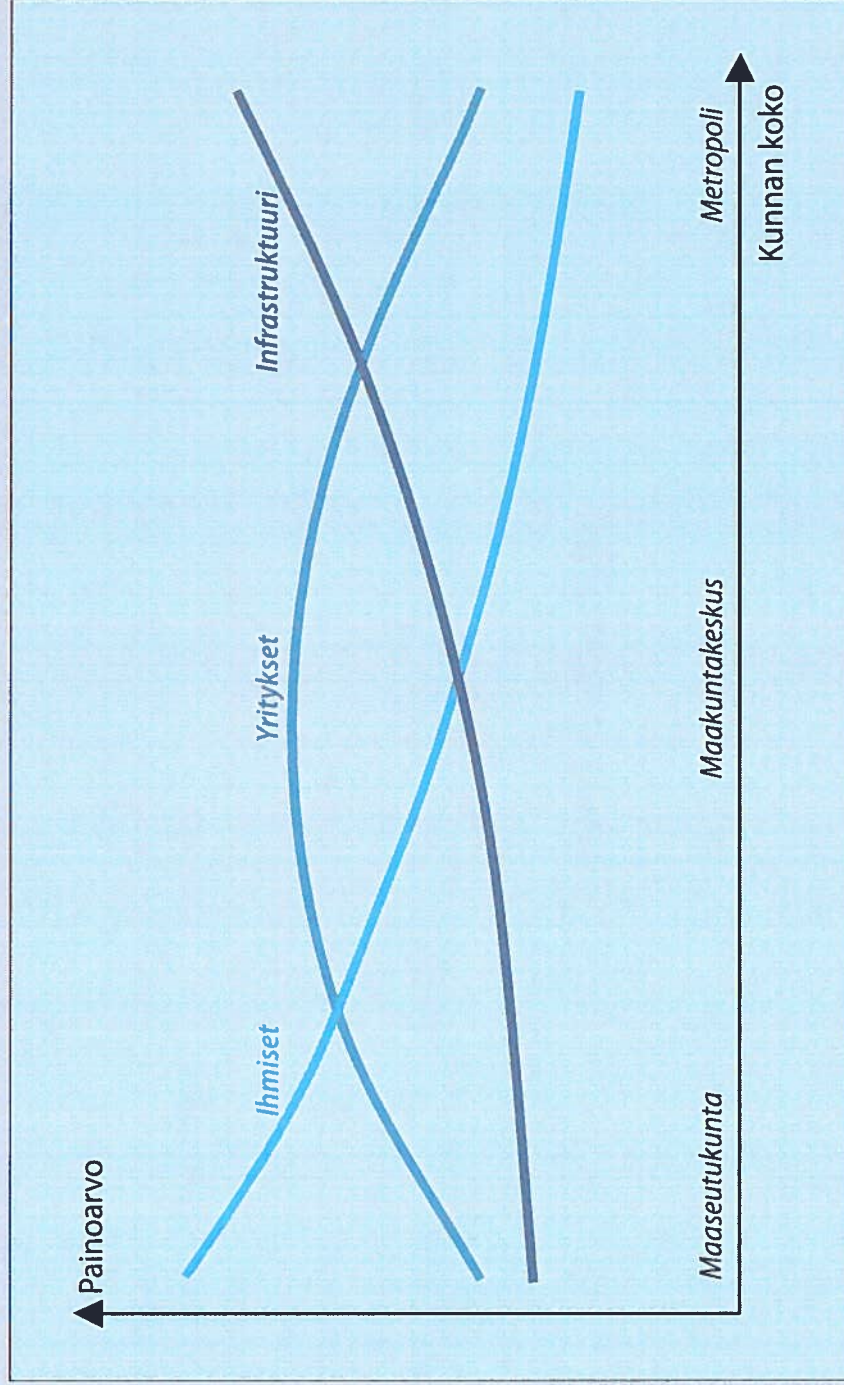
ELINVOIMA-AJATTELU STRATEGIAN PERUSTANA

Elinvoimaprofiili

Resurssit	Vuorovaikutus	Uuden luominen
Kuntatalouden hallinta	Yksilöllinen aktiivisuus	Pasikallisyhteisöjen yrittäjämäinen asenne
Väestön suotuisa iäkerakenne	Yhteisöllisyys	Tavoitteellinen elinvoiman edistäminen
Hyvä työllisyystilanne	Sosiaalinen pääoma	Strategiset elinvoimavalinnat
Toimiva yhdyskuntarakenne	Verkostojen johtaminen	Oman aseman uudelleen arvioiminen
Hyvä asuntotilanne	Erilaisten elämäntapavaihtojen mahdollisuus	Uudistumiskyky
Elinkeinoelämää tukeva johtaminen	Kulttuuritoiminta	Hallintokulttuurin kehittäminen
Elinkeinoelämän vireyys	Paikallisedentiteetti	Avoimuus paikallisyhteisön osallistumiselle

Lähde: Paananen, Haveri & Airaksinen 2014. Kunta elinvoiman johtajana. Acta 255; Kuntaliitto.

ELINVOIMA-AJATTELU STRATEGIAN PERUSTANA

AINEKSIA

PIRKANMAA 2030

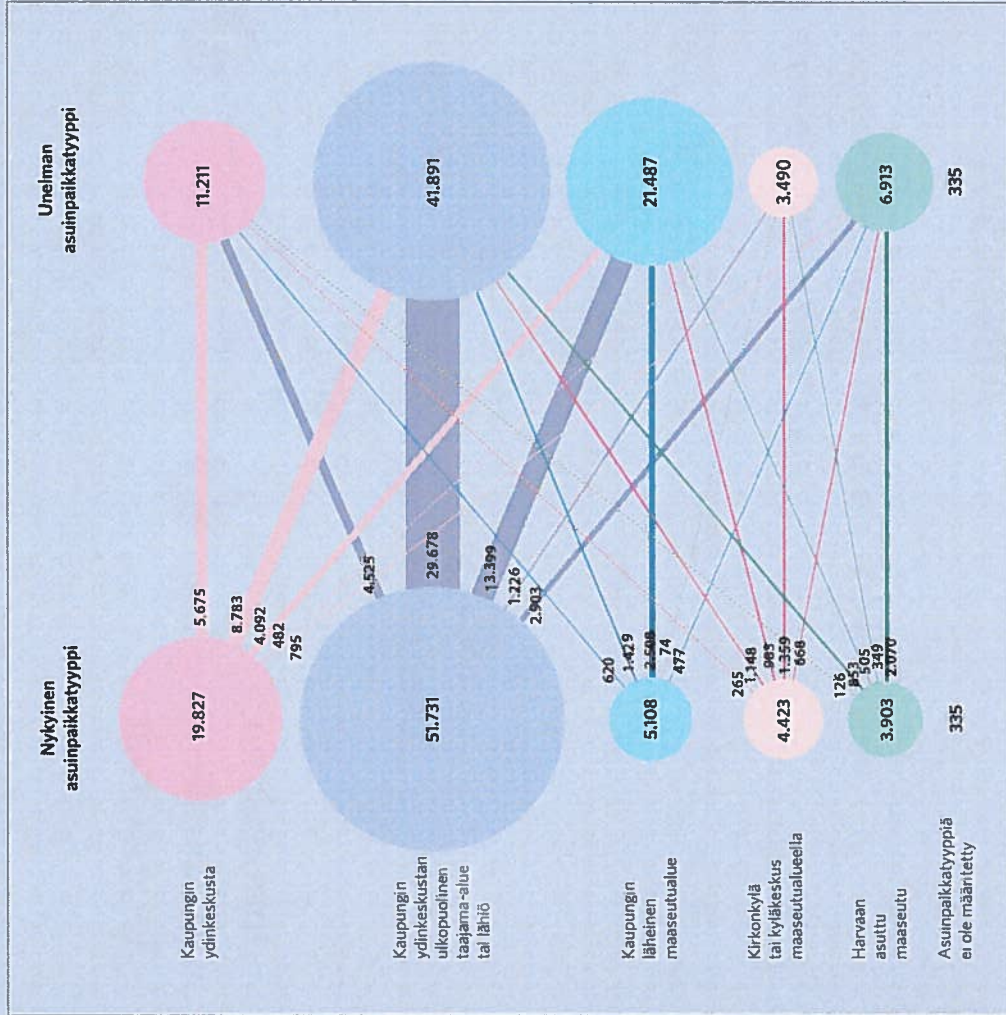
18-30-vuotiaat nuoret

Unelmakunta on

... syntymäkunta: 27 %

... nykyinen asuinkunta: 49 %

”Koti korvessa?”

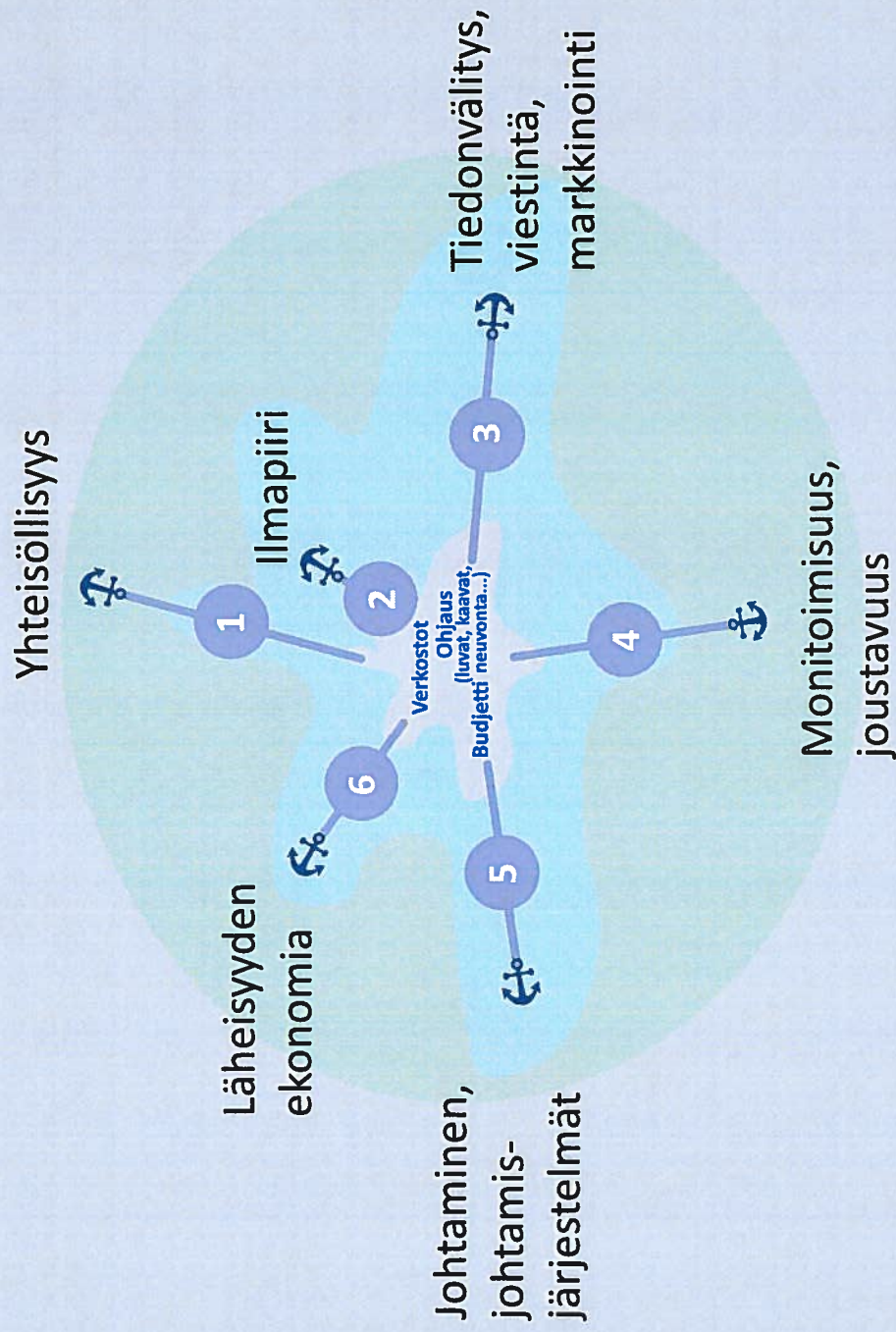

Taulukko x. Minimitäisyys naapurin aluetyyppiin, kun unelma-asuintyyppiä on omakotitalo.

Aluetyyppi	Minimitäisyys, keskiarvo (metri)
Kaupungin ydinkeskusta	54
Kaupungin ydinkeskustan ulkopuolinen taajama-alue tai lähio	88
Kaupungin läheinen maaseutu	255
Kirkonkylä tai kyläkeskus maaseudulla	205
Harvaan asuttu maaseutu	1,204
Aluetyyppiä ei määritetty	380
Kaikki yhteensä	287

AINEKSIA

Vesannon kunnan on toimittava tehokkaammin, notkeammin ja innovatiivisemmin kuin Helsinki

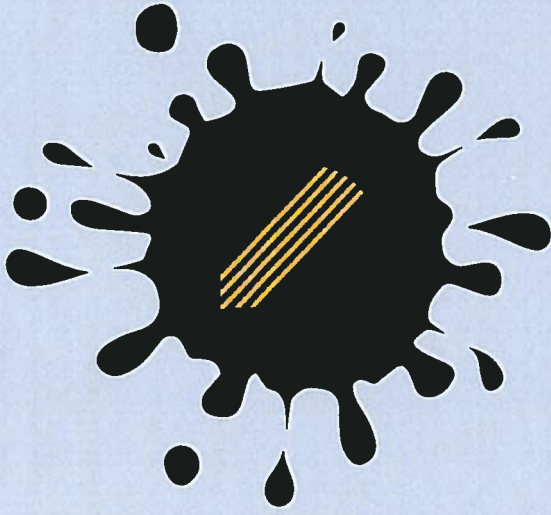

MUOTOJA

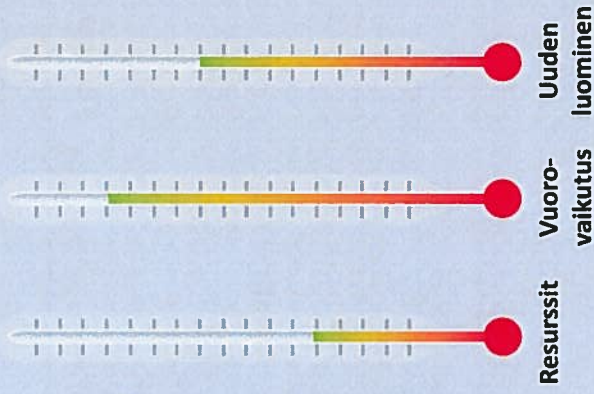
Vesannon
tulevaisuustarina

2010-luvun lopulla Vesannolla otettiin käyttöön uusi ajattelu: Vesanto on ikulinen. Tämän myötä asioita ruvettiin ajattelemaan ja suunnittelemaan uudella tavalla. Kunta muuntui kuntalaisten osuuskunnaksi. Kirkonkylästä tuli hyvinvointikeldas sulhku-lähteineen. Vesannosta tuli pakon edessä monen asian suhteen omavertainen edelläkävijäkunta. Jne.

Vesannon
brändi

Vesannon
elinvoimamittaristo

- + mahdollisimman selviä ”strategisia linjauksia” (vain malliksi):
- Vähennetään kunnan omistuksessa olevaan asuntokantaa
- Hyödynnetään rekrytoinneissa elinvoimamittaristoa
- Otetaan käyttöön uusi sisäinen tiedonvälitysjärjestelmä

RYHMÄTYÖ 1

Muodostetaan kolme ryhmää

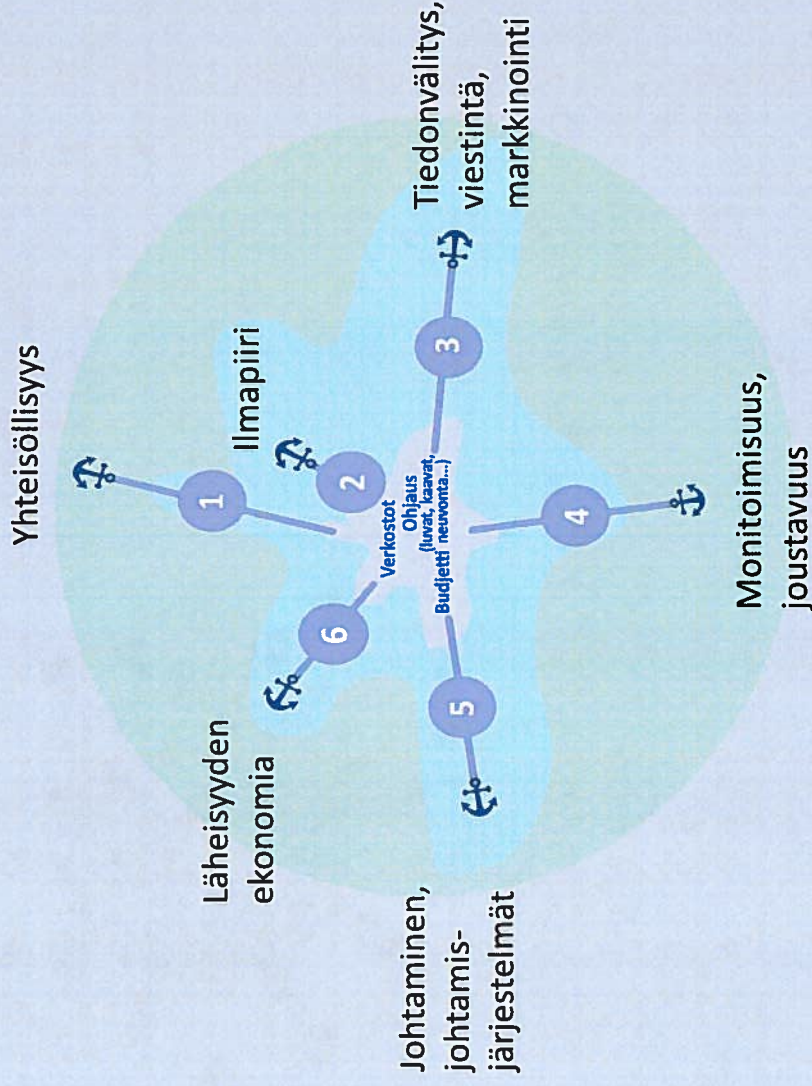
Kukin valitsee itse yhden ankkuriteeman pienen pohdinnan kautta (ei samoja, voi olla muukin kuin ohessa oleva)

Miten ankkuriteema ohjaa Vesannon kunnan lähivuosien strategiaa?

12:45-13:30 Työskentely

13:30-13:45 Esittely

13:45-13:55 Täydentäminen

RYHMÄTYÖ 1: ryhmä 1

Valittu teema: **VIESTINTÄ**

Viestintä = vuorovaikutusta; tärkeitä asioita kohderyhmä, sanoma ja panostus

Viestinnän tarkoitus:

- Tiedon välittäminen (kaksisuuntainen)
- Yhteisöllisyys (!)
- Lisää luottamusta
- Vaikutusmahdollisuus, osallistaminen
- Avoimuus, läpinäkyvyys

Viestinnän keinot:

- Nettisivut, chat
- Tiedotustilaisuudet
- Sosiaalinen media
- Lehdet
- Kuntatiedote (on hyvä!)
- Youtube
- Sähköposti
- Ilmoitustaulut
- Kirjeet
- Tekstiviestit
- Puhelin
- Wilma

Mitä viestitään:

- Päätökset
- Esityslistat
- Vireillä olevat asiat
- Tapahtumat
- Kunnan yleinen toiminta (aukioloaikoja, kriisitiedottaminen, tavoitettavuus)
- Sisäinen ja ulkoinen viestintä

Ketkä tekevät:

- Hallinto (kunta, valtio)
- Viranhaltijat, työntekijät
- Järjestöt, yhdistykset
- Kuntalaiset
- Yrittäjät
- Kuka ehtii, resurssit (!)

Päättökset:

- @vesanto.fi – sähköpostiosoite kaikille
- Tabletit

Viestinnän ongelmia:

- Tieto ei mene perille (ei osata käyttää esim. tietokonetta)
- Tietoa on liian monessa paikassa
- Informaatiohäky
- Juorut
- Passiivisuus, ei osallistuta
- Ulkopuolisuuden tunne
- Salailu

RYHMÄTYÖ 1: ryhmä 2

Valittu teema: **YHTEISÖLLISYYS**

Ilman yhteisöllisyyttä:

- Turvattomuutta, pahoinvointia, syrjäytymistä...
- Kuntaidentiteetti heikentyy
- Kuntakuva heikentyy
- Talous heikkenee
- Elinvoima heikkenee

Miksi:

- Yhteenkuuluvuuden tunne
- Yhdessä olemme enemmän: saamme aikaan enemmän
- Turvallisuus, avun saaminen, turvaverkko
- Lisää hyvinvointia: voimaantumisen, syrjäytymisen ehkäisy, osallistuminen
- Säästää resursseja

Miten:

- Positiivinen ilmapiiri, kannustaminen, arvostaminen ← → viestintä + tiedottaminen
- Ratkaisukeskeisyys ja –lähtöisyys
- Vaikuttamisen ja osallistumisen kanavat toimivat
- Yhteinen tavoite: me-henki (!)
- Koulutusta, tukea, ohjausta, rahoitusta
- Mahdollisuuksien ja tarpeen synnyttäminen → merkitys
- Sähköiset välineet käyttöön
- Viestinnän kehittäminen
- Yhdistysten ja järjestöjen mukaanotto

RYHMÄTYÖ 1: ryhmä 3

Valittu teema: ILMAPIIRI

- Positiivisia ”juttuja” kunnasta kuntalaisille
- Työilmapiiri koskee kaikkia, myös luottamushenkilöitä (!): yhteinen tavoite, johon kaikki sitoutuvat – vastuu
- Avoimuus ja kuntalaisten kuuleminen
- Palautejärjestelmä: miten korjataan epäkohtia, yhteys suoraan ko. toimijaan
- Viihtyvyys ja positiivisuus
- Ystävällisyys
- Positiivinen suhtautuminen uusiin kuntalaisiin

RYHMÄTYÖ 2

VESANTO: TULOSLASKELMASIMULAATIO

TULOSLASKELMA, EUR	TP 2016	5 MILJ. €	10 MILJ. €	15 MILJ. €
INVESTOINTI...				
Toimintatuotot	3 163 000	3 163 000	3 163 000	3 163 000
- Toimintakulut	-19 019 000	-19 019 000	-19 019 000	-19 019 000
= Toimintakate	-15 856 000	-15 856 000	-15 856 000	-15 856 000
+ Verotulot	5 776 000	5 776 000	5 776 000	5 776 000
+ Valtionosuudet	10 247 000	10 247 000	10 247 000	10 247 000
+ Korkotuotot	18 000	18 000	18 000	18 000
+ Muut rahoitustuotot	110 000	110 000	110 000	110 000
- Korkokulut	-70 000	-145 000	-220 000	-295 000
- Muut rahoituskulut	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
= Vuosikate	215 000	140 000	65 000	-10 000
- Suunnitelmapoistot	-647 000	-772 000	-897 000	-1 022 000
+ Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
- Satunnaiset kulut	0	0	0	0
= Tilikauden tulos	-432 000	-632 000	-832 000	-1 032 000
± Poistoeron muutos	0	0	0	0
± Varausten muutos	0	0	0	0
± Rahastojen muutos	0	0	0	0
= Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-432 000	-632 000	-832 000	-1 032 000
Erotus nykytilanteeseen (per vuosi)	0	-200 000	-400 000	-600 000

* Poisto aika 40 vuotta, korko 3 % puolelle pääomasta; alaskirjauksia ei huomioitu

* Ei huomioitu maksuvalmiutta, rahoitusaseman muutosta yms.

Investointi suhteessa asukasluukuun, eur

Investointi suhteessa verotuloihin

Kuopio: Sama investointi per asukasluku, milj. eur

Kuopio: Sama investointi per verotulot, milj. eur

HUOM: Investointi vaikuttaa toiminta-, korko- ja poistokustannuksiin myös epäsuorasti, jos siihen liittyy toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia (ei huomioitu laskelmassa)

RYHMÄTYÖ 2

Muodostetaan kolme ryhmää

Ryhmä 1: Mitä ovat kouluratkaisun **rakenteelliset vaihtoehdot** (ulkoiset ja sisäiset) – myös ”villit kortit”?

Juha

Ryhmä 2: Mikä on oman kouluinvestoinnin **talousraami** – mistä saatavissa investointiin liittyviä säästöjä ja lisätuottoja?

Pasi

Ryhmä 3: Mitä voivat olla kouluratkaisun **lisäarvotekijät** – miten ne konkretisoituvat kunnan taloudessa?

Jaana

14:00-14:40 Työskentely

14:40-15:00 Esittely ja keskustelu

RYHMÄTYÖ 2: ryhmä 1

Teema: **RAKENTEELLISET VAIHTOEHDOT**

Uusi koulu:

- Puuelementti
- Hirsi
- Betoni
- Viipalekoulu

Peruskorjaus:

- Kokonaan
- Osittain
- Tiivistys

Väistöilat vakinaisiksi

RYHMÄTYÖ 2: ryhmä 2

Teema: TALOUSRAAMI (SÄÄSTÖT, LISÄTUOTOT)

Säästöt:

- Energiatehokkuuden paraneminen
- Jätetään osa vanhaa koulua: säästöä poistojen ja purkukulujen osalta
- Terveydenhuoltokulut

Lisätuotot:

- Monitoimitila: vuokratulot
- Tase
- Kuntaimage paranee
- Energiantuotanto (aurinkoenergia)

Ideoita:

Yhteinen koulu Tervon kanssa
"Osta pala koulua" -rahasto

Uimahalli: Työllistää, kuntoutus, oppilaiden uimaopetus ja kuljetuskulut

RYHMÄTYÖ 2: ryhmä 3

Teema: LISÄARVOTEKIJÄT

- Terveet tilat → hyvinvointi
- Juhlasali – ruokasali – muut tilat
- Kaikkien käyttöön: tekniikka, sijainti rakennuksessa
- Lukion ja peruskoulun vetovoima
- Henkilökunnan rekrytointi
- Uusi tekniikka, uudet oppimisympäristöt
- Kulttuuri, koulutukset, tapahtumat
- Sitoutuminen kuntaan
- Monikäyttöisyys ja joustavuus
- Kustannustehokkuus energiaratkaisujen myötä
- Hyvä mieli

Konkretisoituu taloudessa:

- Lisää oppilaita → lisää euroja
- Kuntaimago → vetovoima
- Korkea käyttöaste
- Kunnossapitokustannukset vähenevät
- Tapahtumat lisäävät yhteisöllisyyttä

VESANNON KUNTA 2017

Lainsäädäntöperusta

- Suomen perustuslaki 731/1999:
- Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon.
- Kuntien hallinnon yleisistä perusteista ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla.
- Kunnilla on verotusoikeus.
- Perustuslain suojaamiin kunnallishallinnon keskeisiin ominaispiirteisiin on yleensä katsottu kuuluvan ainakin seuraavat seikat:
 1. Kuntalaisilla on oikeus itse valita kunnan ylin päättävä elin, valtuusto. Kunnan hallinnon tulee muutoinkin perustua luottamushenkilöiden määräävään asemaan.

2. Valtuustolla on yleinen toimivalta päättää kuntalaisten yhteisistä asioista, minkä lisäksi kunnalla on tietyt sille erikseen lainsäädännöllä määrätyt tehtävät.
3. Kunnalla on itsenäinen taloudellinen päätösvalta, jonka ytimenä on verotusoikeus.
4. Kunta on valtionhallinnosta erillinen, ja sen toimielimillä on tietty riippumattomuus valtiosta.

Kuntalaki 410/2015

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

- Vesannon kunta on perustettu vuonna 1871
- Kuuluu Sisä-Savon seutukuntaan
- Naapurikuntia ovat Konnevesi, Keitele, Rautalampi, Tervo, Viitasaari ja Äänekoski
- Asukasluku n. 2120, väestönvähennys vuodesta 2003 noin 577 henkilöä
- Veroprosentti 21,00 %
- Kokonaispinta-ala 569,7 km², josta maata 422,6 km² ja vettä 147,1 km²

➤ *Kunta tuottaa ja järjestää hyvätasoiset peruspalvelut asukkailleen!*

- Vaalit
- Tilintarkastuspalvelut (kunnan oman toiminnan tarkastus)
- Yleishallinto: kunnanvaltuusto ja –hallitus, yleisjohto, keskitetyt toimisto- ja talouspalvelut, henkilöstöhallinto, verotus, joukkoliikenne sekä ruokapalvelut
- Elinkeinotoimi: hallinto, markkinointi, kehittämistuet, projektit
- Maaseutuhallinto => Sydän-Savon maaseutupalvelut, lomahallinto
- Perusturva: sosiaalitoimen hallinto, sosiaalityö ja toimeentuloturva, kotihoito, vanhus- ja erityispalvelut (kotihoito, tehostettu palveluasuminen, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut

- työllisyyden hoito), terveydenhuolto (perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido, ympäristöterveydenhuolto)
- Sivistystoimi: sivistystoimen hallinto, lasten varhaiskasvatus, perusopetus (n.175), keskiasteen koulutus (lukio), aikuiskoulutus, vapaa-aikatoimi (liikunta-, raittius-, nuoriso-, kulttuuri- ja kirjastotoimi)
- Tekninen toimi: tekninen hallinto, kiinteistötoimi, pelastustoimi, yhdyskuntatekniset palvelut
- Ympäristötoimi: rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, yksityistietoimi
- Vesihuoltolaitos: eriytetty taseyksikkö
- Vesannon Vuokratalot Oy (n. 640.000 €)

- Vesannon kunnan vakinainen henkilöstö on noin 130 henkilöä
- Kunnan palkatun henkilöstön määrä on noin 180, kun otetaan huomioon sijaiset, määrä-aikaiset ja työllistetyt
- Sairauspäiviä kunnassa oli v. 2016 3067 kpl.
- Ikärakenteeltaan Vesannon kunta on yksi Suomen vanhusvoittoisimpia, väestön keski-ikä oli v. 2016 53 vuotta
- Myös huoltosuhde on korkea
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tarveakioidut menot ovat yli maan keskiarvon (100 koko maa, 115 Vesanto)

VESANNON KUNTA

7.3. TULOSLASKELMA

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
	teur				
Toimintatuotot	2829	2835	2716	2750	1903
Toimintakulut	-18749	-18876	-18888	-18726	-6839
TOIMINTAKATE	-15920	-16041	-16173	-15976	-4936
Verotulot	6171	5866	5901	5850	3166
Valtionosuudet	10213	10116	10253	10300	1563
Korkotuotot	21	20	20	20	20
Muut rahoitustuotot	202	200	170	180	150
Korkokulut	-73	-87	-85	-90	-130
Muut rahoituskulut	-2	-1	-1	-1	-1
VUOSIKATE	612	73	85	283	-168
Suunnitelmapoisotot	-596	665	-690	-690	-690
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	97	-592	-585	-407	-858
Poistoeron muutos					
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	97	-592	-585	-407	-858

Kuntatalous

Vesannon kunnan tilinpäätös

2003	48532
2004	-766826
2005	-76920
2006	-390625
2007	475459
2008	891933
2009	794933
2010	979547
2011	221261
2012	-84845
2013	-330560
2014	-82205
2015	96553
2016	-431959

Alijäämä vuonna 2006	1.756.076 €
Ylijäämä Vuonna 2016	546.751 €

Vesannon kunnan tilikauden tulos v. 2003-2016

- Vuosina 2011 – 2016 Vesannon kunta on investoinut (mm. Simolan palvelukeskus, päiväkotit) 7.791.578 euroa ja velkaantunut samalla niin, että vuoden 2016 tilinpäätöksessä on lainaa 6.865.500 euroa eli 3.196 euroa/asukas.
- Samaan aikaan kunnan verotulojen kehitys on pysynyt paikallaan eikä kasvua ole ollut (veronkevennykset)
- Valtionosuuksien leikkaus (2015 uudistus) ei ole vielä toteutunut, mutta kasvu on ollut hyvin maltillista viime vuosina. Ensi vuodelle arvioidaan noin 550.000 euron valtionosuusleikkauksia Vesannon kunnan kohdalla.
- Vuoden 2016 tilinpäätös oli 431.959 euroa alijäämäinen. Taseessa on edellisten vuosien ylijäämää vielä **546.751** euroa. Kunnan rahoitusasema on siis todella haasteellinen!

Uuden valtuuston haasteita

- Sote- ja maakuntauudistuksen läpivieminen Vesannon kunnan kohdalla
- Mikä on em. uudistusten jälkeinen kunnan rooli? => sivistystoimelle keskeinen asema kunnan toiminnassa
 - miten uusi taloudellisesti pieni kunta huolehtii talousvastaistaan?
- Koulukysymyksen ratkaiseminen => mistä varat kunnan muuhun toimintaan?
- Elinvoimahaasteisiin vastaaminen, väestökehitys

